

Oslo, 05.12.2018

Høringssvar til endring i bygningsenergidirektivet

Vi viser til høringsbrev fra OED av 05.09.18 om høring av endring i bygningsenergidirektivet, revisjon tre (EPBD III) av 30.05.18.

Norsk Fjernvarme er positive til at Norge implementerer EPBD III. Vi vil særlig påpeke at

- Norske myndigheter bør velge nasjonale tilpasninger av primærenergifaktorer, som sikrer likebehandling mellom fornybare sentraliserte og desentraliserte energiløsninger, slik direktivet åpner for.
- OED bør bistå i arbeidet med underliggende standarder, som NS 3031, slik at vi raskere får på plass norske referanseverdier.

Kommentarer

Strategi for rehabilitering av bygninger (art 2a)

Direktivet åpner for nasjonale tilpasninger for definisjoner av nesten nullenergibygg og primærenergifaktorer. Norske myndigheter bør velge definisjoner som er tilpasset den norske energimiksen i kraft- og fjernvarmesektoren.

I EU benyttes stadig oftere begrepet "decarbonisation of the building stock", knyttet til målet om et lavutslippsamfunn i 2050. Direktivet viser imidlertid til "nearly zero energy building" (art 2) som mål for arbeidet i byggsektoren, og som i dag er knyttet til byggets egen energiproduksjon. Samtidig åpner direktivet for å likebehandle fornybar termisk og elektrisk energi fra sentrale systemer med desentralisert energiproduksjon (Vedlegg I). Disse føringene skaper uklarheter når direktivet skal tolkes og implementeres i norsk regelverk. Vi mener at OED må utarbeide en forståelse av begrepene som bygger på de nasjonale tilpasningene som velges, slik at fornybar energi likebehandles i norsk regelverk, uavhengig av hvor den produseres.

Tekniske bygningssystemer (endret artikkel 2, 8, 11, 14, 15)

Vi er positive til endringer som gjelder kontroll og styring av energibruk og skjerpede krav til obligatorisk bygningsautomasjon, som er vanlig standard i Norge i dag. Vi mener at krav bør stilles til generell oppgradering av tekniske installasjoner/anlegg, og ikke bare knyttet til utskifting av "varmegenerator".

Krav om inspeksjon av varme- og klimaanlegg utvides til å gjelde alle varmeanlegg, og grensen heves til 70 kW. Vi forventer at begrepene "varmeanlegg" og "klimaanlegg" blir definert. Det kan være rasjonelt at de minste anleggene ikke omfattes av kravet. Vi stiller spørsmål ved unntaksbestemmelsen, som gjelder systemer som er dekket av krav til energieffektivitet og anlegg utstyrt med automasjons- og kontrollsystemer, når det siste skal gjelde for alle nye og oppgraderte bygg og alle større yrkesbygg. Hvem faller egentlig innenfor kravet?

Utvikling av smartindikator for bygg bør også omfatte byggets evne til å flate ut effekttopper.

Finansielle insentiver og energimerking av bygninger (endret artikkel 10)

Finansielle insentiver for rehabilitering av bygg skal knyttes til oppnådd/målsatt energisparing gjennom energimerking av bygg, slik at energiytelse før og etter tiltak synliggjøres.

Insentiver bør omfatte konvertering fra elektriske oppvarmingssystemer i bygg til vannbårne systemer, og særlig der ny energiløsning frigjør effekt i bygget til nye bruksområder, som elbil-ladning. Finansielle tiltak kan innrettes slik at det gir en bedre energiklasse for bygget, for å gjøre energimerkeordningen mer relevant. Dette fordrer endringer i energimerkeordningen mht systemgrenser.

Rammeverk for beregning av bygningers energiytelse (endret vedlegg I)

Energikrav og energiytelse i energiattester skal uttrykkes i primærenergi. Helse, inneklime, komfort og energiytelsen til bygningskroppen skal vektlegges. Primærenergifaktorer (PEF) skal fastsettes nasjonalt og kan velges slik at disse ikke diskriminerer sentraliserte, fornybare energiløsninger sammenlignet med desentraliserte løsninger.

Vi mener at OED må fastsette nasjonale primærenergifaktorer slik at de ikke diskriminerer sentraliserte, fornybare energiløsninger sammenlignet med desentraliserte energiløsninger. Fjernvarmens klimabidrag er gjenbruk av energiressurser i form av spillvarme, som har en PEF lik null. Vi mener at dette også bør gjelde spillvarme fra norske avfallsforbrenningsanlegg. Forbrenning av restavfall i Norge er lovpålagt avfallsbehandling, underlagt strenge krav til materialgjenvinning samt deponiforbud.

Tidligere valg av systemgrenser har direkte påvirket innretningen av dagens energimerkeordning og aktivt fremmet desentrale energiløsninger fremfor sentraliserte fornybare løsninger. OED er i en prosess for å endre energimerkeforskriften og har i den forbindelse sendt et forslag til endringer i energiloven på høring, slik at EPBD II og Energieffektiviseringsdirektivet (EED) kan gjennomføres i Norge. Vi oppfatter det slik at ytterligere endringer i forskriften ikke trenger å hjemles i loven. Dersom dette ikke er tilfelle, ber vi om at nødvendige endringer i energiloven legges til denne høringen. Vi kommer tilbake til dette punktet i høringen om endringer i energiloven.

Til energiattesten mener vi at inneklime og komfort også bør trekkes inn som vurderingskriterium. Det bør være en tydelig relasjon mellom energitiltak, energiressurs (intern eller ekstern), tekniske installasjoner og energikarakteren. Inntil grensesnittet blir endret i energimerkeordningen, bør det ikke være krav til bruk i markedsføring av eiendom.

Angående bruk av standarder

Standard Norge plikter å følge CEN-standardene, som oppdateres med endringer i direktivene. Dette gjelder særlig referanseverdier som ikke passer til norske forhold, som primærenergifaktor for el og for bruk av avfallvarme.

Norsk regelverk, bl.a byggeteknisk byggforskrift, refererer til norske standarder. Det er derfor svært viktig at myndighetene fastsetter norske verdier i tabell A. Det pågår et arbeid i Standard Norges komiteer basert på frivillig innsats fra organisasjoner, bedrifter og universiteter, men arbeidet mangler finansiering og involvering fra myndighetene. Vi ber om at OED bør bistå i arbeidet med underliggende standarder, som NS 3031, gir klare føringer for de nasjonale tilpasningene av direktivene, slik at vi raskere får på plass norske referanseverdier.

Vi deltar gjerne i møter for å utdype disse punktene videre.

Med vennlig hilsen,

Heidi Juhler,
daglig leder

Trygve Mellvang-Berg,
kommunikasjonssjef